

Storgatan

-Hemses kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse

Hemse
Gotlands län

Lst. Dnr. 434-3805-2018

Humla Piltto Dahl

Peter d'Agnan

ARKEOLOGI & BYGGNADSVÅRD AB

RAPPORT 2020:4

C.H.A.B Arkeologi & byggnadsvård AB är ett antikvariskt kunskapsföretag i kulturmiljöbranschen verksamt på Gotland. Vi erbjuder produkter och tjänster inom områdena arkeologi och byggnadsvård, privat så som offentligt. Kunderna är kulturmiljöinstitutioner, exploatörer och kvalitetsmedvetna ägare och förvaltare av äldre byggnader.

Styrkan i arbetssättet är kompetens och småskalighet som gör att man kan arbeta nära kunden. Företagsambitionen är att bevara, levandegöra och utveckla vårt kulturarv för framtidens generationer.

© C.H.A.B 2020

CHAB Arkeologi & Byggnadsvård AB

Storgatan 33, 623 50 Hemse

www.chab.se

0498/27 87 79

Fotografier och grafik där annat inte anges:

© C.H.A.B 2020, Humla Piltto Dahl

Grunddata kartmaterial: © Lantmäteriet.

Korrektur, redigering, layout och faktagranskning: Peter d'Agnan

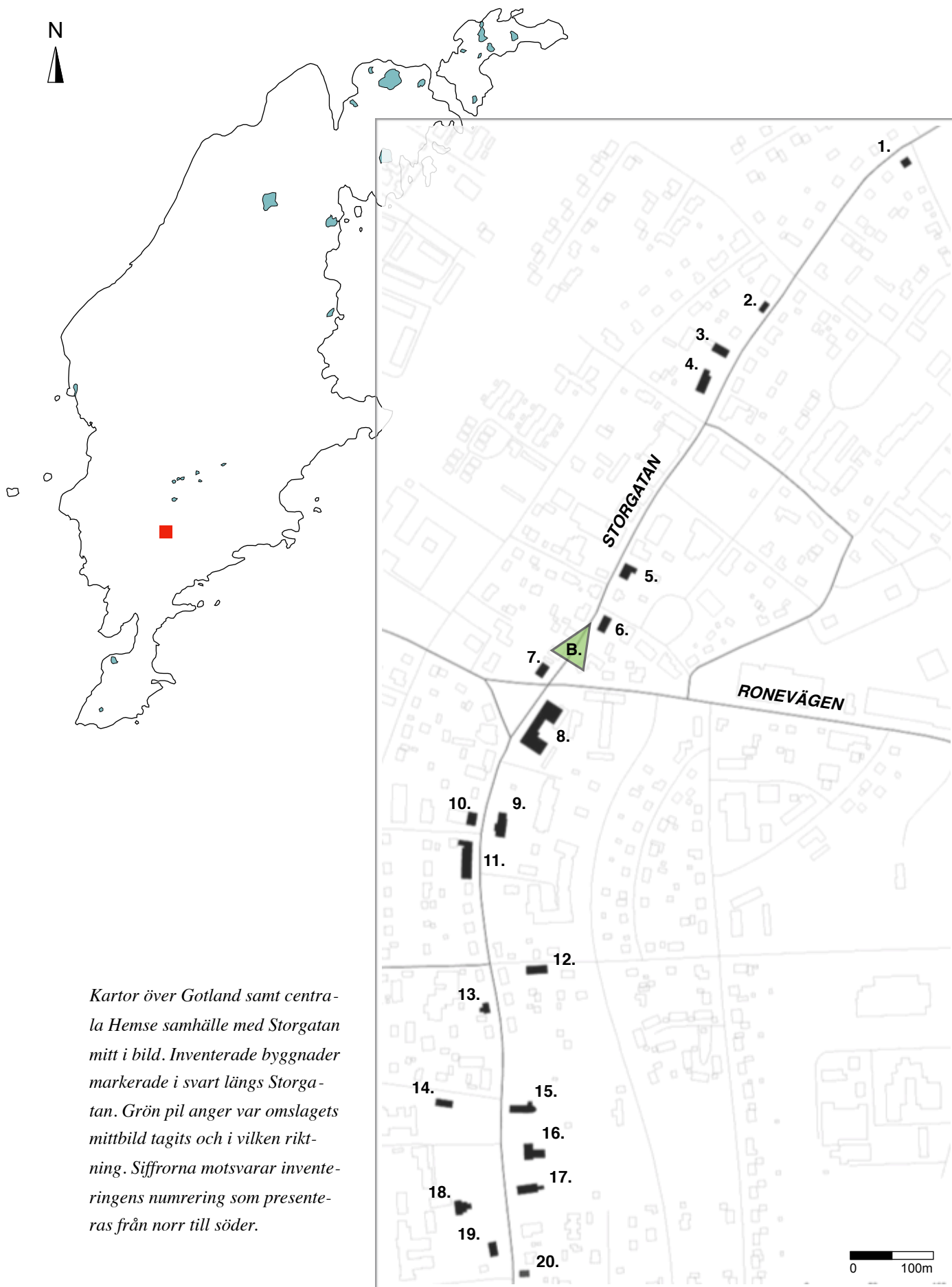
Licensierat under Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell Licens
(CC BY 4.0)

Omslaget:

Översta bilden visar frimärke postgånget 1918, stämplat Hemse poststation. Mellersta bilden är ett brevkort med del av Storgatan från tiden före 1930-talet då betongväg anlades längs samhällets huvudgata. Fotot är taget norrut med Hemsens bank- och posthus, idag kallat "Klockhuset" till höger i bilden (jämför fig. 2). Nedersta bilden är ett beskuret vykort med Storgatan norrut från 1930-talet. Centralt i bild syns "Dusehuset" samt korsningen Fardhemsvägen strax vänster härom med trafikplatsen "Triangeln".

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Inledning & syfte	5
Metod & förutsättningar	5
Urval & avgränsning	6
Kulturhistorisk värdering	6
& definitioner	6
Kort historik	7
Förslag till fortsatt arbete	7
Inventering	9
1. Hemse Sparven 1	9
2. Hemse Siskan 7:1	10
3. Hemse Siskan 3:1	11
4. Hemse Siskan 1:1	12
5. Hemse Lärkan 2:1	13
6. Hemse Doppingen 1:1	14
7. Hemse Anden 12:1	15
8. Hemse Blåkråkan 10:1	16
9. Hemse Blåkråkan 11:1	17
10. Hemse Duvan 13:1	18
11. Hemse Kajan 11:1	19
12. Hemse Måsen 1:1	20
13. Hemse Törden 1:1	21
14. Hemse Hägern 2:1	22
15. Hemse Kyrkogården 1:1	23
16. Hemse Skolgården 1:2	24
17. Hemse Skolgården 1:1	25
18. Hemse Hägern 1:1	26
19. Hemse Hägern 1:1	27
20. Hemse Storken 7:1	28
Källor & uppgifter	29

Sammanfattning

2019- 2020 utförde CHAB Arkeologi & byggnadsvård AB en bebyggelseinventering av Hemse samhälle på södra Gotland.

Inventeringen omfattade ett axplock av Hemsens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse och har strävat efter att belysa olika typer av byggnader för att lyfta fram tätortens samhällsfunktion.

Bakgrund

Inledning & syfte

Någon övergripande bebyggelseinventering av Hemse har tidigare inte gjorts. För att få en översikt av den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen har därför en selektiv bebyggelseinventering genomförts under sommaren 2019 samt vinter 2020. Arbetet bekostades av Länsstyrelsens kulturmiljövårdsmedel.

Antikvarie Humla Piltto Dahl utförde inventeringen och sammanfattade rapporten. Antikvarie Peter d'Agnan, certifierad sakkunnig av kulturvården, har utfört redigeringen samt granskat arbetet.

Syftet har varit att lyfta fram Hemsens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse samt skapa ett grundmaterial för fortsatt arbete. Hemse municipalsamhälle var, och är, ett av Gotlands större tätorter och hyser idag en rad kulturhistoriskt intressanta och värdefulla byggnader.

Metod & förutsättningar

Inventeringen har förutsättningslöst beskrivit byggnaderna i deras nuvarande utseende efter arkivgenomgång. Inventeringen följer ett schematiskt upplägg med historik samt kort beskrivning av byggnaderna från norr till söder. Bildmaterialet i rapporten är medvetet lågupplöst för att inte tynga den digitala filen så den går lätt att öppna på en telefon. Upplägget är enkelt och lättförståeligt och källhänvisningar har lagts sist i rapporten för att texten enkelt skall kunna läsas av en bred allmänhet. Källhänvisningar följer inte nummerordning då de kommer från inventeringens system där fastigheterna låg i alfabetisk ordning.

En del fastigheter är privata bostäder. För att inte störa boenden och praktiskt kunnat utföra inventeringen saknar dessa byggnader fullständiga beskrivningar (tex. baksidor).

Där äldre arkivbilder eller illustrationer har funnits, presenteras här den äldsta bilden.

Urval & avgränsning

Urvalet av inventerade byggnader har genomförts efter följande kriterier:

- *Byggnader tillkomna före 1952 då kommunreformen inträdde och slog samman Hemse med Alva, Fardhem, Gerum, Levide, Linde, Løjsta och Rone till en storkommun.*
- *Byggnader belägna inom tätorten Hemse.*
- *Byggnadens fastighetsgräns skulle ligga med direkt anslutning till Hemsens huvudgata Storgatan. Detta då samhället historiskt utvecklades längst med Storgatan samt för att arbetet skulle rymma inom tidsram och budget för inventeringen.*
- *Byggnaderna skulle även ha kulturhistoriska, estetiska och/eller sociala värden för att anses som kulturhistoriskt värdefulla.*

Läkarvillan, G:a Apoteket, Häggska huset, Rektorsvillan, Flygeln, Röda skolan och Stens skolan representerar Hemsens tidiga utbud av samhällsservice. Handelsbanken, Dusehuset, Klockhuset, G:a Konsum, Bagarns, Hemse mekaniska verkstad, Svenssons fotoateljé, Olivia Wittbergs ateljé, Rumins möbler och Målare gardelins hus representerar, för Hemse viktiga, handels och hantverksfunktioner som tidigare funnit och delvis finns kvar än idag. Hemse kyrka representerar det sociala livet i socknen och Norrbys hus samt Funckhuset är två representanter av det privata bostadsbyggandet i Hemse.

Kulturhistorisk värdering & definitioner

De inventerade byggnaderna klassificeras i tre kategorier:

- *Kulturhistoriskt intressant.*
- *Högt kulturhistoriskt värde.*
- *Mycket högt kulturhistoriskt värde.*

Kulturhistoriskt intressant innebär att byggnaden besitter kulturhistoriska, estetiska och/eller sociala värden men att byggnaden i sig inte är en unik byggnad, dock intressant för Hemsens historia.

Högt kulturhistoriskt värde innebär att byggnaden besitter ovan nämnda värden samt att byggnaden har ett högt samhällsvärde för Hemse.

Ett mycket högt kulturhistoriskt värde innebär att byggnaden besitter samtliga av de ovanstående värdena samt att byggnaden har ett mycket högt samhällsvärde för såväl Hemse som övriga Gotland.

Hemse socken erbjuder ett stort utbud av kulturhistorisk intressanta byggnader med ett fåtal byggnadsminnen. Inventeringen belyser enbart ett urval och ytterligare inventeringsarbete krävs för att få en samlad bild av Hemsens kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Kort historik

Hemse är en gammal centralort som tidigare kallades Hemsö eller Högby. De äldre namnen har sin grund i att Hemse tidigare var omringat av vatten. Centralt mitt i Hemse fanns flertal fornlämningar som indikerar platsens betydelse och möjligen socknens centrala gård, bl. a. gravar och gravfält från järnåldern som låg spridda i området norr om kyrkan och öster om Storgatan. Något som stärker indikationen är även att samma område norr om kyrkan i historiskt kartmaterial visar på att det varit ett av Gotlands medeltida tingsplaster och därmed haft en viktig samhällsfunktion på ön.⁴⁸

Hemse är idag serviceorten för södra Gotland och erbjuder ett brett serviceutbud. Tältorten och dess bebyggelse har centrerat sig kring, och utvecklats från, trevägskorsningen där de större vägarna Ronevägen och Fardhemsvägen möter huvudgatan Storgatan.

En bidragande faktor till Hemsens utveckling som samhälle, var järnvägen mellan Visby och Hemse som anlades 1878. I slutet på 1800-talet exploderade handeln längs Storgatan. Järnvägen var verksam under ca 80 år och lades ner 1960. Detta speglas också i att merparten av bebyggelsen i samhället är från 1800-talets slut fram till 1900-talets mitt.

Förslag till fortsatt arbete

Arbetet har genomförts som en selektiv inventering vilket innebär att ett flertal byggnader har fått utelämnas pga. stort omfång. Bl. a. finns flertal karaktärshus som inte fick plats i ramen för arbetet. Nedan följer förslag på byggnader som bör inventeras som nästa steg för att belysa hela orten.

- Hemse Asarve 1:88 (bulhus, handel)
- Hemse Göken 15:1 (Larsson & Co. handel)
- Hemse Bofinken 4:1 (handel)
- Hemse Örnen 9:1 (industri)
- Hemse Göken 8:1 (Wittbergs, handel)
- Hemse Vråken 1:1 (kvarn, handell/industri)
- Hemse Järpen 3:1 (stationshus, service)
- Hemse Doppingen 7:1 (brandstation, service)
- Hemse Järpen 1:1 (bussgarage, service)
- Hemse Doppingen 3:1 (kommunhus, service)
- Hemse Skatan 16:1 (industri)
- Hemse Talgoxen 3:1 (handel, kiosk)
- Hemse Duvan 11:1 (bulhus, handell/industri)
- Hemse Smiss 5:1 (ålderdomshem, service)
- Hemse Göken 11:1 (Jugendhus, bostad)
- Hemse Grannarve 7:22 (Villa London, bostad)

Vidare bör väg 142 som löper genom samhället dokumenteras då Trafikverket planerar att byta betongbeläggningen som är original från 1930-talet mot asfalt. Betongbeläggningsarna i samhällena från 1900-talets första hälft representerar etableringen av den första bilismen på Gotland. Dessa vägar ansågs som "skrytbyggen" då resterande landsvägar på ön var grusade långt in på 1900-talets andra hälft.

Övre bilden visar Hemse tågstation som ingick inte i denna selektiva inventering och är ett exempel på en av byggnaderna som hör till så kallade karaktärshus för samhället med höga kulturhistoriska värden. Bilden är ett vykort från 1934 med okänd fotograf.

Nedre bilden visar anläggandet av betongbeläggningsen på väg 142 genom Hemse samhälle, merparten av genomfartsleden Storgatan och anlades 1932 och utgör idag stora miljöskapande värden för samhället. Bilden är troligen tagen av fotograf Svensson vars fotoateljé också syns i bakgrunden till vänster i bild.

Betongbeläggningarna som bland annat finns i Hemse, Havdhem, Klintehamn och Slite, hyser stora kulturhistoriska, upplevelse-, och miljöskapande värden.

Inventering

1. Hemse Sparven 1

Adress: Storgatan 90

Populärnamn: Funkishuset

Byggår: 1940

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Funkishuset är en av de första byggnaderna man möter när man kör in i tätorten Hemse norrifrån. Det är varken det första eller enda funkishuset i Hemse men det står ut i och med sin välbevarade exteriör.

Som man hör på dess smeknamn är funkisvillan en enfamiljsvilla i en typisk funktionalistisk stil. Fasaden är spritputsad i en vit kulör och fönstersnickerier är målade i kromoxidgrön. Balkongen sträcker sig över hörnet vilket även det är typiskt för den funktionalistiska stilen. Det valmade taket är flackt och täckt med enkupigt taktegel.

Byggnadens huvudentré är placerad på den västra sidan mitt emellan två runda fönster. Dörrbladets dekorativa panel är i fernissad teak. Fönstren är i huvudsak tidstypiska två- eller tre-lufts med englas. Ett fönster på den norra fasaden sticker dock ut i och med att det sträcker sig, i höjdlid, över hela andra våningen och består av fyra bågar med 28 blyinfattade glas i varje.

2. Hemse Siskan 7:1

Adress: Storgatan 69

Populärnamn: Olivia Wittbergs ateljé

Byggår: 1800-talets andra hälft

Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Under 1880-talet öppnade Olivia Wittberg en fotoateljé i Hemse.⁴¹ Den gamla ateljén är belägen längst med Storgatan och har sin huvudentré vid förstukvisten mot gården. Byggnaden är troligen ett reveterat bulhus med en spritputsad vit fasad samt vitmålade knutbrädor i trä. Sockeln är slätputsad.

Byggnaden har två våningsplan samt en källare. Taket är ett brutet sadeltak täckt med rödmålad falsad skivplåt. På det östra takfallet finns ett takfönster vilket sannolikt är ett spår från tiden då byggnaden fortfarande fungerade som fotoateljé.

Fönstren består i huvudsak av tvåluftsfönster med sex spröjsade glas. På den östra långsidan samt norra gaveln är fönstren kopplade vilket tyder på att de är senare än fönstren på den västra långsidan som inte är kopplade. På den västra långsidan finns även ett fönster där det mittersta glaset sitter i en separat båge som ett litet vädringsfönster. Fönsterkarm och mittpost är målade i en vit kulör och samtliga bågar är målade i en röd kulör. På södra gaveln finns även ett trekantigt spröjsat vindsfönster.

Dörren på förstukvisten är en pardörr med speglar, även den målade i en röd kulör med vit karm.

3. Hemse Siskan 3:1

Adress: Storgatan 65

Populärnamn: Svenssons fotoateljé

Byggår: 1926

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Svenssons fotoateljé uppfördes av byggmästare Alfred Bergström. Ett bra ljusinsläpp var viktigt vid fotografering så byggnaden försågs bland annat med takfönster. Under 1930-talet utvecklades verksamheten och man installerade även ett tryckeri i byggnaden.⁴⁰

Byggnaden är troligtvis uppförd i tegel med två våningsplan plus vind och källare. Fasaden är spritputsad i en vit kulör med slätputsade hörn. Taket är ett brutet sadeltak täckt med svart plåt i taktegelimitation. Den östra entrén har ett skärmtak täckt med eternit samt vattenutkastare i form av drakhuvuden.

Fotoateljéns entré och skyltfönster på den östra gavel kantar direkt mot tomtgränsen och trottoaren. Man kommer in till tomten antingen genom en trägrind norr om byggnaden eller genom en port i byggnadens södra mur. Då det är en privat fastighet så är byggnaden endast inventerad från gatan.

Fotoateljén speglar ett tidslager då det var vanligt att gå till fotografen för att få familjen porträtterad. En tid som skiljer sig från dagens samhälle där var man har en kamera i fickan. Ateljén speglar ett socialt kulturarv samtidigt som det är en kulturhistoriskt intressant byggnad med det för ateljéer typiska ljusinsläppet i norr.

4. Hemse Siskan 1:1

Adress: Storgatan 63

Populärnamn: Norrbys

Byggår: 1880

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Fastigheten är belägen i korsningen Storgatan och Ängsgatan. Tomten är lummig med olika buskar och träd som till exempel ett valnöts-träd. Det sägs att byggnaden är uppförd efter samma ritningar som läkarvillan.

Byggnaden speglar den typiska panelarkitekturen som var populär vid förra sekelskiftet. Fasaden är i liggande pärlspont dekorerad med snickarglädje i en vit kulör vid gavlar samt frontespis. Sockeln är putsad. Byggnaden har ett sadeltak täckt med sinuskorrugerad plåt. Den åttkantiga entrén mot norr har ett plåtklätt polygontak.

Byggnaden har 8 dörrar varav två är balkongdörrar. Ingen dörr är original. Inga ursprungliga fönster tycks finnas kvar då byggnaden främst har kopplade tvålufts-fönster med spröjs samt mer moderna fönster. Två fönster på den åttkantiga entrén kan dock vara original. Den västra sidan har en stor altan och i källarplan finns 8 garageportar.

Norrbys villa har blivit om- och tillbyggd i flera omgångar där endast fasad och snickarglädje tycks vara original. Idag fungerar byggnaden som ett flerbostadshus.

5. Hemse Lärkan 2:1

Adress: Storgatan 54

Populärnamn: Bagarns

Byggår: 1906

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Bagarns är ett bageri och konditori som ligger längs med Storgatan. Byggnaden är ursprungligen en trävilla som senare blivit reviderad. Bagarns genomgick en stor ombyggnation under 1960-talet vilket gav byggnaden utseendet det har idag.³⁶

Byggnaden består av tre byggnadskroppar samt en punchveranda. Byggnadskroppen längst söderut är den del som är bäst bevarad exteriört. Delen mot Storgatan hade tidigare en punchveranda med snickarglädje. Idag är exteriören helt om- och tillbyggd i en modernistisk funkisstil. Den östra delen in mot gården är numera förlängd.

Fasaden är spritputsad i en vit kulör med en slätputsad grå sockel. Byggnadens sadeltak som tidigare var täckt med eternit är idag täckt med enkupigt taktegel. Den östra byggnadskroppen har ett plåttak i taktegelimitation. Samtliga fönster och dörrar är utbytta till främst pivothängda fönster samt moderna dörrar. Dörrarna är målade i en röd kulör förutom huvudentrén som är i aluminium samt balkong- och verandadörrarna som är vitmålade. Fönsterkarmarna är vitmålade och bågarna är i en blå kulör.

Byggnaden har fungerat som bageri i över 100 år.

6. Hemse Doppingen 1:1

Adress: Storgatan 50

Populärnamn: Klockhuset

Byggår: 1905

Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Klockhuset på Storgatan 50 uppfördes 1905 av byggmästaren Alfred Bergström¹⁴ och hyste såväl post som handelsbankens bankkontor i början av 1900-talet. Bankkontoret låg i den södra delen och postkontoret låg i byggnadens norra del.¹⁵ Idag fungerar byggnaden som ett flerbostadshus.

Byggnadens formspråk i form av den böljande frontespisen, de småspröjsade rutorna i fönstrens övre del, väggfält i gul spritputs med av en ram av vit slätputs talar om att byggnaden är en sekelskiftvilla i jugendstil. Byggnaden har ett brutet valmat tak täckt med rödmålad falsad skivplåt. Samtliga snickerier är målade i en järnoxidröd kulör.

Fönstren är huvudsakligen kopplade 4-lufts-fönster med tvär- och mittpost. De övre bågarna är 4-glas och de nedre är 1-glas. Samtliga fönster på första våningen har ett fönsterbleck av huggen kalksten.

Huvudbyggnaden har en markerad frontespis samt fyra takkupor mot Storgatan och tre in mot gården. Byggnaden har även en dekorativ tegelgesims med motiv av en jonisk kymation.

På byggnadens baksida syns spår i fasaden efter en tidigare öppning. Eventuellt kan det ha varit ett tidigare fönster till ett invändigt trapphus.

Byggnaden har en takryttare med urtavlor i fyra väderstreck placerat mitt på taknocken. Takryttaren är i rödmålad plåt. Urtavlan är vit med svarta siffror. Denna takryttare med tillhörande klocka förklarar byggnadens populärnamn, Klockhuset. Tomten omgärdas av en mur som ersatte ett tidigare staket i trä under början på 1990-talet.¹⁷

7. Hemse Anden 12:1

Adress: Storgatan 41

Populärnamn: Handelsbanken

Byggår: 1912

Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Byggnaden som Handelsbanken huserar i uppfördes 1912 av Gotlandsbanken. Bankkontoret köptes sedan upp av Handelsbanken 1940 som då flyttade från Klockhuset och in i Gotlandsbankens gamla lokaler.⁶

Handelsbanken ligger mitt i Hemse vid trevägskorsningen Storgatan, Fardhemsvägen och Ronevägen. Tomten är omgärdad av en mur med en överliggare i kalksten. Byggnaden är en typisk patriciervilla med ett nationalromantiskt uttryck i form av tegelstomme och pyramidtak täckt med tvåkupigt taktegel. Fasaden var inledningsvis oputsad vilket även det var typiskt för nationalromantiken.

Idag är byggnaden släpputsad upp till ca 1 meter ovanför sockeln och sedan spritputsad i en vit/grå kulör. Byggnaden har tre ingångar där huvudentrén är mot Storgatan. Byggnaden har två våningsplan och en inredd vind samt källare. Fönstren på nedre plan är inte de ursprungliga till skillnad från övriga fönster. Fönsterkarmarna går i en grön kulör medan spröjs, båge samt mitt- och tvärpost är målade i en vit kulör. Fönsterbågarna hålls samman med tidstypiska enkla rundade hörnjärn.

På 1980-talet fanns en bankomat längst till höger på fasaden mot storgatan.⁸ På slutet av 1990-talet uppfördes en ramp upp till entrén och samtidigt flyttades bankomaten så den

kom att hamna precis till höger om entrén.⁹ Det har även funnits ytterligare en bankomat på den södra fasaden men byggnadens samtliga bankomater är idag borta.

För att komma in på tomten går man igenom en dekorativ smidesgrind som har kvar initialerna från Gotlandsbankens tid, det vill säga GB. Byggnaden har en förhållandevis välbevarad exteriör trots de exteriöra förändringar som skett.

8. Hemse Blåkråkan 10:1

Adress: Storgatan 46

Populärnamn: Dusehuset

Byggår: 1800-talets slut

Värdering: Mycket högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Dusehuset är uppkallat efter handlaren Duse och byggnaden fungerade som lanthandel fram till 2007 då Duses livs gick i konkurs.¹¹ Byggnaden var en av Hemses pampigaste byggnader och manifesterade samhällets centrum med sin placering precis vid trevägskorsningen.

Dusehuset var ursprungligen en fristående villa med balkonger på gavelsidorna. Idag är norra och södra fasaden sammanbyggda med två senare byggnader, därför är endast balkongen mot Storgatan kvar. De gamla balkongräckena har dock återanvänts i staketet till byggnadens uteplats mot Storgatan. Entréer och skyltfönster på nedervåningen samt fönstren på ovanvåningen är utbytta till senare modeller. Byggnadens fasad tycks dock vara ursprunglig men i behov av underhåll.

Byggnadens arkitektur knyter an till den klassicistiska arkitekturstilen. Fasaden är slätputsad med vitkalkade kvaderstenar i bottenvåningen samt tympanonförsedda fönsteromfattningar med pilastrar på plan 2.

Byggnadens mansardtak var tidigare täckt med svart falsad skivplåt, idag är taket täckt med en svart korrugerad plåt. Samtliga snickerier är målade i en brun kulör.

9. Hemse Blåkråkan 11:1

Adress: Storgatan 42

Populärnamn: Läkarpvillan

Byggår: Ca. 1860

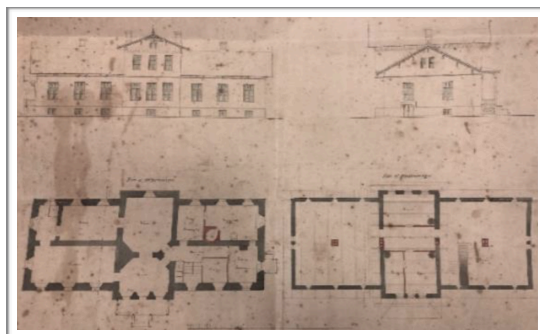
Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Läkarpvillan uppfördes runt 1860 och fungerade som läkarmottagning och bostad för läkaren. Byggnaden används idag av Region Gotland som träffpunkt för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning. Byggnaden är en reveterad trävilla som ligger med huvudbyggnaden längst med Storgatan. Tomten omgärdas av en kalkstensmur med smidesgrindar. Byggnaden är slätputsad i en ljusgul kulör med vita omfattningar. Frontespisen är klädd med en ljusgul stående träpanel. Taket består av två korsande sadeltak med enkupigt taktegel. Huvudentrén är placerad på den centrerade förstukvisten.

Ovanför huvudentrén finns en lampa i funkisstil och till vänster finns en elektrisk dörrklocka, även den i enkel 1930-talsstil. Då ringklockan är infälld i putsen skulle det kunna tänkas att byggnaden blev reveterad vid denna tid. Denna tanke stärks av att panelarkitektur var mer vanligt vid byggtiden för denna villa. Fastigheten har även en stiliserad snickarglädje vid gavelspetsarna samt vid förstukvisten vilket anspelar till förra sekelskiftets formspråk.

Tillbyggnaden norrut, entrén på den södra gaveln och takkuporna på östra takfallet tillkom runt 1930.¹³ Den norra tillbyggnaden är byggd över den tidigare källarentrén och därför är den ursprungliga dörren

skapad upptill. Ursprungsbyggnaden har en dekorativ takgesims och byggnadens sockel krönts av en dropplista i huggen kalksten till skillnad från tillbyggnaderna.

Kopplade vitmålade fönsterbågar tyder på att de blivit utbytta. Kopplade bågar var en sällsynt företeelse vid uppförandet av denna byggnad. Även källarfönstren, som tycks vara ursprungliga, talar för att de övriga fönstren blivit utbytta, detta då de har vinkelgångjärn i en modell typisk för 1800- talets senare hälft. Samtliga fönster förutom källarfönster, takfönster och takkupor har fönsterbleck i plåt.

10. Hemse Duvan 13:1

Adress: Storgatan 33

Populärnamn: Gamla Konsum

Byggår: 1939

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

1938 köpte konsumtionsföreningen "Gotlands Konsum" fastigheten Duvan 13:1 för att uppföra en konsumbutik. Affärsbyggnaden stod klar i början av 1939. 1967 flyttade Rumins möbler från Storgatan 16 in i byggnaden.¹⁸ Idag finns en byggnadsvårdshandel med antikvariska tjänster i byggnaden sedan 2016.

Byggnaden är uppförd i lättbetong av byggmästare Helge E. Hägg och formspråket har en stram symmetrisk funktionalistisk stil. Byggnaden består av två våningar med vind och källare. Byggnadens sadeltak är täckt med enkupigt tegel och fasaden är putsad med kalkputs och avfärgad i en ljus gulbeige kulör.

Huvudentrén finns i öst mot Storgatan med fyra skyltfönster. På ovanvåning finns fem tvåluftsfönster med kopplade bågar. Entrédörren är i teak med två kassettfönster. Det finns även plats för ett överljus ovanför dörren men är idag igensatt. Ovanför skyltfönstren finns en dropplist i furu klädd med galvad zinkplåt. På huvudbyggnadens västra sida finns en tillbyggnad uppförd 1979 som rymmer lager och verkstadslokaler.

Den norra gaveln har ett mindre tvåluftsfönster samt en entré på bottenvåningen. Dörren är av en senare modell.

På ovanvåningen finns två fönster, ett enlufts-fönster samt ett tvålufts-fönster. På den södra gavelns bottenplan finns ett tvålufts-fönster samt en dörr målad i en blå kulör. På ovanvåningen finns två tvålufts-fönster. Både den norra och den södra gaveln har ett lunett-fönster på vindsvåningen. Arbete pågår på huvudbyggnaden där snickerierna som idag är målade i en blå kulör målas blekgröna.

Byggnaden speglar kontinuitet då byggnaden från att den uppfördes och fram till idag har fungerat som butiksverksamhet.

11. Hemse Kajan 11:1

Adress: Storgatan 31

Populärnamn: Gamla apoteket

Byggår: 1885

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Det gamla apoteket i Hemse uppfördes 1885 av byggherre Alfred Bergström.²⁷ Gamla apoteket är en reveterad trävilla som idag är både om- och tillbyggd vilket kan göra den svår att känna igen från äldre fotografier. Idag fungerar byggnaden som ett flerbostadshus.

Under 1940-talets var Ada Block apotekare på Hemse apotek och bodde där tillsammans med sin hushållerska Maja.²⁸ Ursprungligen var byggnaden panelbeklädd med en dekorativ snickarglädje. På 1940– 1950-talet genomfördes en ombyggnation och man kan tänka sig att det vad vid denna tid den reveterade fasaden tillkom.²⁹

Gamla Apoteket är som tidigare nämnts både om- och tillbyggt och byggnaden är idag sammanbyggd med två liknande byggnadskroppar som även de ligger mot Storgatan. In mot gården har byggnaden också blivit kraftigt ombyggd.

Byggnaden har 3 våningar i suterräng och fasaden är spritputsad i en ljusgul kulör med slätputsade omfattningar i en vit kulör. Byggnaden hade ursprungligen ett sadeltak täckt med falsad plåt men idag täcks taket med tvåkupiga bruna betongpannor. Dörrar och fönster är utbytta till nya moderna med utanpåliggande spröjs. Dörrarna är i en ljus grön kulör och samtliga bågar och spröjs är vita.

12. Hemse Måsen 1:1

Adress: Storgatan 32

Populärnamn: Hemse mekaniska verkstad

Byggår: sent 1800-tal

Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Hemse mekaniska verkstad ligger vid korsningen Storgatan och Färgerigatan med sin långsida mot den senare. Byggnaden är en ekonomibyggnad till huvudbyggnaden på fastigheten.

Verkstaden drevs av smeden Rosenkvist i början på 1900-talet. Byggnaden bestod inledningsvis endast av smedjan som nu utgör den mittersta delen av byggnadskroppen. Under 1930-talet byggdes smedjan ut åt väst för att även rymma en bilverkstad³⁸

Byggnaden är uppförd i tegel som visar spår på att ha blivit om och tillbyggt i omgångar. Den västra tillbyggnaden samt det västra takfallet på den mittersta byggnadskroppen har sadeltak med taktegel. Den östra sidan har sadeltaket täckt med trapetskorrugerad plåt. På den mittersta byggnadskroppen finns det gamla papptaket med trekantslister bevarat under plåten.

På den östra gaveln finns en skylt i puts med texten "HEMSE MEK VERKSTAD". Texten är dock sliten. Ytterligare en putsad skylt finns på den västra tillbyggnaden. Denna är gjord av nuvarande ägare och saknar text.

Garageportarna på den västra tillbyggnaden är original, detsamma gäller garageporten på den östra delen. Samtliga garageportar är

glasade med spröjs. De västra garageportarna har dörrblad med speglar och den östra porten har panel lagt i fiskbensmönster. Byggnadens fönster är spröjsade och samtliga snickerier är målade i en brun kulör bortsett från 3 fönster på den södra fasaden.

13. Hemse Törden 1:1

Adress: Storgatan 19

Populärnamn: Målare Gardelins hus

Byggår: 1800-talets slut

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Målare Johan Gardelin var en känd målare i socken under 1900-talets första del. Hans gamla bostad ligger på en traditionell tomtmark längst med Storgatan. Byggnaden har en våning plus vind och har en stomme av trä-regelväggar.

Fasaden som sannolikt tidigare var panelklädd är idag klädd med ljusgrå eternit samt en gul masonit vid förstukvisten. Sadeltaket är täckt med svart tegelimiterande plåt. Åt öster finns en takkupa, även den med svart tegelimiterande plåt.

Dörren vid förstukvisten på den östra långsidan är en pardörr med speglar samt glasad överdel täckt med ett gjutjärnsgaller. Dörren är målad i en brun kulör och foderbrädorna är vitmålade.

Samtliga inventerade fönster är av senare typ och har bågar och spröjs i en vit kulör. Väst-
ra sidan ej besiktigad då det är en privat fastighet.

Nedersta bilden visar en av Gardelins målarschabloner som påträffats av en slump och ägs idag av en privatperson som arbetar som lärare i traditionellt måleri.

14. Hemse Hägern 2:1

Adress: Kyrkvägen 1A

Populärnamn: Flygeln

Byggår: 1950

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

1939 upprättades ett krigssjukhus på Hemse Folkhögskola. Detta sjukhus kom sedan att omvandlas till ett hem för kroniskt sjuka.²⁴ Kronikerhemmet gav många arbetstillfällen, framförallt för kvinnorna som arbetade med de sjuka samt skötte köket. För att klara bostadsbehovet uppfördes år 1950 nya personalbostäder i anslutning till kronikerhemmet.²⁵

Byggnaden är idag ett flerbostadshus av typen lamellhus uppförd i en moderniserad och rationell funktionalistisk arkitektur. Byggnadskroppen är uppförd i lättbetong samt betonghålstén. Fasaden är spritputsad i en ljus vit/gul kulör och sockeln är slätputsad i en grå kulör. Byggnaden har ett flackt pappklätt sadeltak vilket var vanligt under mitten av 1900-talet. Byggnadens samtliga fönster, förutom ett, är tvålufts-fönster med båge och karm i rödmålat trä.

Byggnaden är till det yttre välbevarad om än i behov av underhåll. Det är främst entrén mot Kyrkvägen som har moderniserats.

15. Hemse Kyrkogården 1:1

Adress: Storgatan 24

Populärnamn: Hemse kyrka

Byggår: 1100-1200-talet

Värdering: Mycket högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Hemse kyrka uppfördes under slutet av 1100-talet och in på 1200-talet. Bygget pågick under ca 100 år. Tidigare fanns en stavkyrka från 1100-talet första hälft på platsen. Resterna som påträffats är den mest kompletta och bevarade stavkyrkan i Sverige.

Kyrkan består av ett kor med absid uppfört vid 1100-talets slut, ett långhus från 1200-talets första hälft, ett västtorn i kalksten från 1200-talets mitt samt en sakristia placerad på korets norra sida som tillkom 1896.³² Långhus, kor och absid är uppfört i sandsten. Tornet samt sakristian är uppförda i kalksten.

Fasaden är slätputsad i en vit kulör med synliga hörnkedjor. Koret, sakristian och långhuset har tegelklädda sadeltak. Tornet kröns av en åttkantig spira och absiden har ett valmat tegelklätt tak. Kyrkan har tre ingångar och den södra, i tornbyggnaden, är huvudingången. Ingången är uppförd av grå, grågul och röd kalksten vilket skapar en dekorativ portalöppning. Koringångens rundbågiga portal mot syd är i sandsten. Tornets norra rundbågiga portal är uppförd i röd och grå kalksten.

Kyrkans rundbågiga fönster på långhus och kor förstörades under 1850-talet.³⁴ Långhusets blyinfattade fönster har försetts med karmar och bågar i gråmålat trä. Absidens fönster med blyinfattat antikglas har en fön-

teromfattning i sandsten. Sakristian har ett rundbågigt fönster i norr samt ett rektangulärt fönster i öst, båda med fönsteromfattningar i kalksten.

Kyrkogården omgärdas till största del av en stenmur. Det är dock inte den ursprungliga muren då man rev ner muren för att få byggmaterial till Stenskolan, nu församlingshemmet, som uppfördes 1881. Kyrkan fick istället ett staket av trä som senare ersattes av en ny mur.³⁵

Till kyrkogårdens äldsta del, området precis runt kyrkobyggnaden, leder två ingångar som markeras genom stigluckor. En är placerad i väst och en i syd.

16. Hemse Skolgården 1:2

Adress: Storgatan 22

Populärnamn: Stenskolan

Byggår: 1881

Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Stenskolan byggdes 1881 i en symmetrisk klassicistisk stil. För att få tillgång till billigt byggmaterial rev man kyrkans kalkstensmur och byggde skolan av kalkstenen.⁴⁵ Tillbyggnaden österut och ursprungsbyggnadens fronton är senare tillägg i en gotlandsinspire-rad funkisstil.

Byggnaden har två våningsplan samt källare. Fasaden är spritputsad i en vit kulör med en grå slätputsad sockel. Ovanför fönstren på ursprungsbyggnaden finns även en profilerad överliggare i puts. Samtliga snickerier är målade i en brun kulör. Byggnaden har ett sadeltak med enkupigt taktegel, även detta ett senare tillägg då ursprungsbyggnaden hade ett falsat plåttak.

Förstukvisten mot Storgatan är byggnadens huvudentré. Dörrens överljus är ursprungligt däremot så är dörren utbytt. Fönstren på ursprungsbyggnaden tycks vara av en senare modell då de är tvålufts med sex spröjsade glas. På tillbyggnaden finns det fönster av såväl ursprungsbyggnadens typ men även fyrlyfts-fönster med 6 spröjsade glas.

Denna fönstertyp med fast mitt- och tvärpost var en vanlig modell under slutet av 1800-talet. Det kan därför tänkas att fyrlyfts-fönstren tidigare satt på ursprungsbyggnaden men flyttades vid någon av ombyggnationerna.

I slutet av 1970-talet byggdes stenskolan om igen för att fungera som församlingshem åt kyrkan vilket är dess funktion än idag.⁴⁷

17. Hemse Skolgården 1:1

Adress: Storgatan 20

Populärnamn: Röda skolan

Byggår: 1896

Värdering: Högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Röda skolan uppfördes 1896 i en panelarkitektur som påminner om Häggska huset. Fasaderna är klädda med stående och liggande rödmålad panel med vita listverk. Byggnaden är en trävilla med en murad och putsad grund. Byggnaden har likt Häggska huset takfall åt flera håll täckt med falsad skivplåt målad i en brun kulör.

Byggnaden har två dekorativt murade skorstenar, den östra byggnadskroppen har även den en skorsten men mindre dekorativ. På den västra fasaden och på frontespisen syns spår efter tidigare skyltar. Byggnadens syllar har blivit utbytta, likaså nedre delen av knutbrädorna. Även panelen är till viss del utbytt.

Två av byggnadens dörrar kan vara original, dels huvudentrén som har en brunmålad pardörr med speglar samt entrén öster om frontespisen som även den är en brunmålad spegeldörr, dock enkel och med två fönster.

Byggnaden har ytterligare två dörrar som är av senare modell med stående träpanel, dessa är placerade på byggnadens nordöstra del. Byggnaden har främst tvålufts-fönster med sex spröjsade glas men även fyrlufts-fönster med sex spröjsade glas. Karm, båge och spröjs är målade i en vit kulör på samtliga fönster.

Röda skolan, som då var Hemses gamla kyrkskola, köptes in av folkhögskolan 1948 och byggdes då om till elevhem.⁴⁴ Byggnaden är mycket välbevarad med många originaldelar kvar.

18. Hemse Hägern 1:1

Adress: Storgatan 11

Populärnamn: Häggska huset

Byggår: 1891

Värdering: Mycket högt kulturhistoriskt värde

Beskrivning

Häggska huset är Hemses enda byggnadsminne. Huset ritades av Axel Herman Hägg och uppfördes 1891 av byggmästaren Alfred Bergström.²⁰

Byggnaden är belägen i en lugn parkmiljö där flera olika byggnader huserar folkhögskolans verksamhet. Häggska huset sträcker sig över två våningar samt källare och vind. Fasaden är klädd med stående lockläckt där olika byggnadsdelar framhävs med listverk i en kontrasterande brun/rosa kulör. Knutbrädor samt foder är rödbruna och fönsterbågarna är målade i en brun kulör.

Formspråket är inspirerat av den engelska träarkitekturen vilket är extra tydligt i byggnadens uppdelning i flera byggnadskroppar med gavlar och takfall åt olika håll. Taket är klätt med en rödmålad falsad skivplåt.

Byggnaden har två entréer, en mot norr i anslutning till en taktäckt arkad, samt en söderut i anslutning till en förstukvist. Den södra entrén har en pardörr och den norra en enkeldörr. Båda entréerna har dörrblad med stående brunmålad panel och dekorativa svartmålade smidesbeslag.

Sedan byggnaden uppfördes har den brukats av folkhögskolan och endast mindre förändringar har skett. Färgsättningen har föränd-

rats genom tiderna från en liknande färgsättning som idag men med mer kontraster till en ljus kulör under 1900-talets mitt och åter till dagens färgsättning. Även byggnadens fönster har bytt ut.

19. Hemse Hägern 1:1

Adress: Storgatan 11

Populärnamn: Rektorsvillan

Byggår: Sent 1800-tal

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

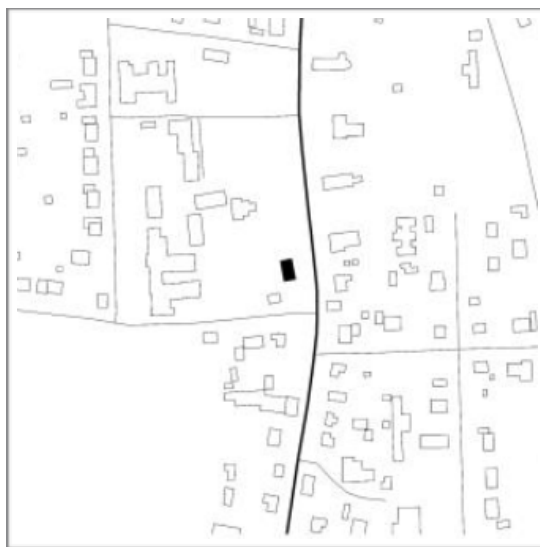
Beskrivning

Den så kallade rektorsvillan var tidigare bostad åt folkhögskolans rektor men fungerar idag som lärcentrum, även det i folkhögskolans regi. Byggnaden uppfördes under sent 1800-tal i en symmetrisk klassicistisk stil.

Byggnaden har två våningsplan samt källare. Fasaden är slätputsad i en beige kulör, sockeln är ofärgad. Byggnaden har ett sadeltak med enkupigt taktegel och samtliga snickerier är målade i en brun kulör. Den åttkantiga förstun tillkom troligen under 1950-talet då läkarvillan genomgick en ombyggnation.²³ Även byggnadens två balkonger och uteplats är senare tillägg.

Fönstren består till största delen av tvåluftsfönster med sex spröjsade glas. Fönster och dörrar har smala brunmålade foder. Ovan och under fönstren finns fönsterbleck i plåt.

Byggnadens stuprör och hängrännor är sannolikt även de från ombyggnationen på 1950-talet.

20. Hemse Storken 7:1

Adress: Storgatan 16

Populärnamn: Rumins möbler

Byggår: Sekelskiftet 1800/1900

Värdering: Kulturhistoriskt intressant

Beskrivning

Rumins möbler grundades 1904 av Sigvard Rumin. Företaget bedrev sin verksamhet på Storgatan 16 tills 1967 då företaget flyttade till gamla Konsums lokaler på Storgatan 33. Byggnaden är en flygel till huvudbyggnaden som är ett enfamiljshus.

Byggnaden har en våning plus vind och har en stomme av träregelväggar. Fasaderna är i liggande enkelfasspont målade i en mörkgrå kulör. Knutbrädor, snickerier och dörrar är samtliga målade i en vit kulör. Byggnadens sadeltak är täckt med korrugerad plåt. På den västra gaveln finns den gamla utställningslokalen samt skyltfönstren med valsat glas bevarat.

Centrerat på västra gaveln finns en glasad trädörr. På den norra långsidan finns en pardörr med 16 spröjsade munblåsta glas i vardera dörrbladet. Fönstren utgörs främst av tvåluftsfönster med sex spröjsade munblåsta glas. Östra sidan ej besiktigad då det är en privat fastighet. Byggnaden är exteriört sett mycket välbevarad och är en representant för den tidiga handelsverksamheten i Hemse.

Källor & uppgifter

Källförteckning

- ¹ www.hemse.com/historia - Hämtad 2020-02-06
- ² Svahnströmska arkivet, Gotlands Museum, Hemse Allmänt
- ³ Jonsson, Stig (red.), *Gotlands kommunböcker 1970. D. 4, Hemse kommun: minnesskrift över kommunens verksamhet 1952–1970*, Gutförl., Visby, 1972, s. 9
- ⁴ *Ibid.* s. 9
- ⁵ <https://www.gotland.se/regionochdemokrati> - Hämtad 2019-08-22
- ⁶ Jonsson, Folke, *Hemsebor: prestationer i lag och individuellt*, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2010, s. 50
- ⁷ Bild från - https://img.tradera.net/medium/779/315063779_13275042-2812-4ca8-b917-b72-b6a6a57af.jpg - Hämtad 2020-02-06
- ⁸ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, *Bygglov efter 1971 vol. 226*
- ⁹ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, *Bygglov efter 1971 vol. 685*
- ¹⁰ Bild från Landsarkivet. Waldemar Falcks, *Gotland övrigt, volym 8:16, magasin 207*
- ¹¹ Svahnströmska arkivet. Gotland museum, Hemse, Allmänt
- ¹² Bild från Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, *Bygglov hela Gotland 1876–1970, vol. 6*
- ¹³ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, *Bygglov hela Gotland 1876–1970, vol. 6*
- ¹⁴ Svahnströmska arkivet, Gotlands museum, Hemse Gårdar A-J
- ¹⁵ Jonsson, Folke, *Hemsebor: prestationer i lag och individuellt*, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2010, s. 50
- ¹⁶ Bild från Jonsson, Folke, *Hemsebor: prestationer i lag och individuellt*, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2010, s. 50
- ¹⁷ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, *Bygglov efter 1971, vol. 517*
- ¹⁸ Andersson, Linn. *Byggnadsantikvarisk förundersökning och åtgärdsprogram. Rapport Duvan 13*, Hemse, Gotlands län, 2017
- ¹⁹ Jonsson, Stig (red.), *Gotlands kommunböcker 1970. D. 4, Hemse kommun: minnesskrift över kommunens verksamhet 1952–1970*, Gutförl., Visby, 1972,
- ²⁰ <http://www.bebbyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaHistorik.raa?anlaggningId=21300000014719&page=historik&visaHistorik=true> – Hämtad 2020-02-06

- ²¹ Bild från - Svahnströmska arkivet, Gotlands museum, Hemse gårdar A-J f
- ²² Bild från - <http://www.tjelvar.se/beredsk/fp-18583a.htm> - Hämtad 2020-02-03
- ²³ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, Bygglov hela Gotland 1876–1970, vol. 3
- ²⁴ <http://www.tjelvar.se/beredsk/fp-18583a.htm> - Hämtad 2020-02-04
- ²⁵ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, Bygglov hela Gotland, 1876–1970, vol. 5
- ²⁶ Bild från - Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, Bygglov hela Gotland 1876–1970, vol. 5
- ²⁷ Jonsson, Folke, Hemse samhälle under 150 år, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2008, s.40
- ²⁸ Jonsson, Folke, Hemse hus och byggnader, då och nu: I Hemse
- ²⁹ Svahnströmska arkivet, Gotlands museum, Hemse gårdar A-Ö
- ³⁰ Bilder från - Svahnströmska arkivet, Gotlands museum, Hemse gårdar A-Ö.
- ³¹ <http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaHelaHistoriken.raa?anlaggningId=21300000002778&historikId=21000000529597> – Hämtad 2020-02-04
- ³² Ibid.
- ³³ Lagerlöf, Erland & Stolt, Bengt, Hemse kyrkor, Stockholm, 1969, s.199
- ³⁴ <http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaHelaHistoriken.raa?anlaggningId=21300000002778&historikId=21000000529597> – Hämtad 2020-02-04
- ³⁵ <http://www.bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaHistorik.raa?anlaggningId=21300000002778&page=historik&visaHistorik=true> – Hämtad 2020-02-04
- ³⁶ Regionarkivet. Arkivcentrum Gotland, Bygglov hela Gotland 1876–1970, vol.6
- ³⁷ Bild från - Jonsson, Folke, Hemse samhälle under 150 år, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2008
- ³⁸ Jonsson, Folke, Södra Hemse: läs om kyrkan, skolan, Londons slott, brunnsborrhare Jakobsson: utdikningen av- och krigshändelser i Mästermyr med mera, Hemse hembygdsförening, Hemse, 2006, s.28-29
- ³⁹ Bild från: Jonsson, Folke, Hemse samhälle under 150 år, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2008
- ⁴⁰ Jonsson, Folke, Hemse samhälle under 150 år, Hemse Hembygdsförening, Hemse, 2008, s.90–91
- ⁴¹ <https://digitaltmuseum.se/021035593834/wittberg-olivia-1844-1908> - Hämtad 2020-02-09
- ⁴² Svahnströmska arkivet. Gotlands museum, Hemse Allmänt
- ⁴³ Svahnströmska arkivet, Gotlands museum, Hemse gårdar A-Ö
- ⁴⁴ Jonsson, Stig (red.), Gotlands kommunböcker 1970. D. 4, Hemse kommun: minnesskrift över kommunens verksamhet 1952–1970, Gute förl., Visby, 1972, S.85

⁴⁵ Jonsson, Folke, *Hemse kyrka och församling, Hemse hembygdsförening, Hemse, 2012, s.25*

⁴⁶ Bild från: Svahnströmska arkivet. Gotlands museum, Hemse Allmänt

⁴⁷ Jonsson, Folke, *Hemse kyrka och församling, Hemse hembygdsförening, Hemse, 2012, s.27*

⁴⁸ Siltberg Tryggve & Östergren Majvor 2018. *Tingsplaster på Gotland: organisation och styrning före 1700.*

Arkiv

Bebyggelseregistret, Riksantikvarieämbetet

Gotlands Museums Arkiv

Arkivcentrum Gotland

Tekniska och administrativa uppgifter

C.H.A.B:s projektnr/Dnr:	2019:10-2020:4/D3281018
Län/kommun:	Gotland
Länsstyrelsens dnr:	434-3805-2018
Socken/stad:	Hemse
Fastighet:	Flera
Typ av uppdrag:	Antikvarisk inventering
Ansvarig antikvarie:	Peter d'Agnan
Beställare:	Länsstyrelsen i Gotlands län
Eventuell bidragsmottagare 7:2 medel:	CHAB Arkeologi & Byggnadsvård AB
Typ av byggnad/er:	Bostäder, handel, samhällsservice, industri
Byggnadsår:	Medeltid, 1800-1900-tal
Skydd:	PBL, byggnadsminne
Utförandetid:	2019-2020
Sista revidering:	2019-11-05 delrapportering 2020-11-02 (slutrapportering)